



# Afasie

Voor u ligt een informatiefolder over afasie. In deze folder vindt u meer informatie over de communicatieproblemen die u op dit moment ervaart.

Het is belangrijk deze informatiefolder ook aan uw omgeving te laten lezen.

## Wat is een afasie?

Afasie is een taalstoornis. Het woord "afasie" is Grieks en betekent "zonder taal". Het denken van een persoon met afasie is echter niet gestoord.

Ieder persoon gebruikt taal. Het praten, het vinden van de juiste woorden, het begrijpen, het lezen, het schrijven en het maken van gebaren zijn onderdeel van ons taalgebruik.

Wanneer als gevolg van hersenletsel één of meer onderdelen van ons taalgebruik niet goed meer functioneren, noemt men dat een afasie.

## Hoe ontstaat afasie?

Afasie kan ontstaan door een aandoening aan een bloedvat in de hersenen. Een dergelijke aandoening wordt ook wel een beroerte, een hersenbloeding of een herseninfarct genoemd. In medische termen heeft dit een CVA (een cerebro vasculair accident). Andere oorzaken van een afasie zijn bijvoorbeeld door een trauma (een verwonding in de hersenen door bijvoorbeeld een val of ongeluk) of door een hersentumor.

De afasie treedt meestal plotseling op, zonder waarschuwing. Dit heeft tot gevolg dat het voor de persoon met afasie en zijn/haar omgeving moeilijk is om mee om te gaan.

Hieronder worden enkele problemen beschreven zoals deze **kunnen** voorkomen bij een persoon met afasie. Daarna volgen algemene adviezen om de communicatie te bevorderen tussen de persoon met afasie en zijn/haar gesprekspartner(s). Iedere afasie is anders. De ernst en de omvang van de afasie zijn onder andere afhankelijk van de plaats en de ernst van het hersenletsel, het vroegere taalvermogen en iemands persoonlijkheid.

### Problemen met het begrijpen van taal

Mogelijke problemen (zoals deze voor kunnen komen)

\*De persoon met afasie begrijpt helemaal niet wat er wordt gezegd/gevraagd.

\*De persoon met afasie begrijpt niet alles wat er wordt gezegd/gevraagd, ook al spreekt hij/zij misschien schijnbaar vloeiend.

\*De persoon met afasie begrijpt alleen lange of complexe zinnen niet goed en heeft meer tijd nodig dan eerder.

### Problemen met het uiten van taal

Mogelijke problemen (zoals deze voor kunnen komen)

\*De persoon met afasie kan op geen enkele manier aangeven wat hij/zij zou willen zeggen.



\*De persoon met afasie kan de juiste woorden niet vinden en/of gebruikt verkeerde woorden. Vaak kunnen ze het bedoelde wel aanwijzen of verduidelijken door een gebaar.

\*De persoon met afasie noemt of herhaalt een bepaald woord zonder dat hij/zij dit bedoelt.

\*Bij een ernstige afasie komen steeds terugkerende automatismen voor die zich niet laten onderdrukken (bijv. hij/zij zegt steeds "ja precies!" op alles wat u vraagt). In dat geval kunt u proberen hem/haar af te leiden.

\*De persoon met afasie heeft moeite met het formuleren van zinnen.

## Problemen met het lezen en schrijven

Bij het (begrijpend) lezen kan de persoon met afasie dezelfde problemen hebben als bij het begrijpen van gesproken taal. Het kan zijn dat hij/zij het geschreven woord helemaal niet begrijpt. Ook kan het zijn dat hij/zij alleen de inhoudswoorden kan lezen. Er zijn dan problemen met het begrijpen van langere of complexere zinnen.

De problemen met het schrijven zijn vaak te vergelijken met de problemen met het uiten. Hij/zij heeft het woord niet tot zijn/haar beschikking of weet niet uit welke letters het woord bestaat.

## Bijkomende problemen

Personen met afasie hebben soms ook geheugenproblemen of problemen met aandacht en concentratie. Hierdoor kan de persoon met afasie ook moeite hebben met het kunnen onthouden van wat u vertelt of het volgen van een gesprek met meerdere personen.

## Algemene adviezen

### Problemen met het begrijpen van taal

Wat kan uw gesprekspartner doen?

- Geef de tijd.
- Voer een gesprek in een rustige omgeving en houd oogcontact.
- Spreek in het hier en nu.
- Ondersteun wat u zegt met gebaren/afbeeldingen/aanwijzen.
- Benadruk belangrijke woorden.
- Schrijf de boodschap in kernwoorden.
- Gebruik korte eenvoudige zinnen (maar spreek niet op een kinderlijke toon)
- Ga na of u begrepen bent.
- Toon begrip voor de gevoelens en de moeilijkheden die de persoon met afasie op dit moment heeft. Laat merken dat u hem/haar steunt.

### Problemen met het uiten van taal

Wat kunt u zelf doen?

- Maak een gebaar/tekening.
- Wijs iets of iemand aan waarover u iets wilt zeggen.
- Probeer het woord te omschrijven dat u niet kunt zeggen.
- Noem een synoniem voor het woord dat u bedoelde



Wat kan uw gesprekspartner doen?

- Geef de tijd.
- Voer een gesprek in een rustige omgeving en houd oogcontact.
- Stel gerichte vragen en ja/nee vragen.
- Vraag een omschrijving te geven of een schriftelijke ondersteuning.
- Stimuleer gebaren.
- Toon begrip bij frustratie.
- Als hij/zij er echt niet uit komt, laat het gespreksonderwerp dan even rusten en probeer het op een ander moment opnieuw. Dit geldt ook bij vermoeidheid of emoties.

## De behandeling van afasie

Op verwijzing van een arts zullen de logopedisten van het Gelre ziekenhuis, gedurende uw verblijf, starten met onderzoeken en behandelen van de afasie.

Door middel van observatie en taalonderzoek bekijken we welke onderdelen van het taalsysteem zijn aangedaan. Hier zullen we de behandeling op aanpassen.

De behandeling is erop gericht om weer (zo goed mogelijk) te kunnen communiceren.

Waar mogelijk proberen we uw familie bij de behandeling te betrekken. Zij kunnen u hulp bieden in de dagelijkse communicatie.

### Herstel van de afasie

Bijna altijd is er na het ontstaan van de afasie enig spontaan herstel van het taalvermogen. In de periode kort na het ontstaan ervan is het erg moeilijk in te schatten in hoeverre het taalvermogen zal herstellen.

Wanneer na ontslag uit het ziekenhuis logopedische therapie gewenst is, zal de logopedist van Gelre ziekenhuizen een overdracht sturen naar de logopedist van het revalidatiecentrum, verpleeghuis of vrijevestigde praktijk.

## Vragen?

Heeft u nog vragen na het lezen van deze folder? Dan kunt u altijd contact opnemen met één van de logopedisten van Gelre ziekenhuizen.

### Logopedie Gelre ziekenhuizen Apeldoorn

- maandag t/m vrijdag
- 8.45 – 9.15 uur
- tel: 055 – 581 83 91

### Logopedie Gelre ziekenhuizen Zutphen

- maandag t/m vrijdag
- 8.30 – 9.30 uur
- tel: 0575 – 592 265